

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Geçmiş dönemde vermiş olduğum; 2/5041, 2/5042, 2/5021, 2/4983, 2/4975, 2/4946, 2/4924, 2/4925, 2/4777, 2/4767, 2/4686, 2/4619, 2/4615, 2/4207, 2/4209, 2/4197, 2/3805, 2/3717, 2/3692, 2/3693, 2/3694, 2/3696, 2/3691, 2/3684, 2/3685, 2/3690, 2/3689, 2/3688, 2/3687, 2/3686, 2/3641, 2/3642, 2/3624, 2/3573, 2/3544, 2/3494, 2/3469, 2/3460, 2/3461, 2/3401, 2/3214, 2/3202, 2/3184, 2/3132, 2/3082, 2/2990, 2/2477, 2/2341, 2/2043, 2/1326, 2/1370, 2/1341, 2/1379, 2/1527, 2/1693, 2/1807, 2/1993 Esas numaralı kanun tekliflerimin, TBMM İç Tüzüğü'nün 77. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca 28. Yasama Döneminde yenilenmesini arz ve talep ederim.

Süleyman BÜLBÜL**Aydın Milletvekili**

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 16-8-2024	Esas No: 2/2388

T B M M
KANUNLAR K. LAR BŞK.LİĞİ
14 Ağustos 2024
Numara:

T B M M
GENEL EVRAK
14 Ağustos 2024
No: 1476936

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 6 Kasım 2020
Sayı : 1461

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Esnaf ve Sanatkârlarımızın Yeni Koronavirüs (COVID-19) Salgınına Karşı Alınan Önlemler Kapsamında Uğradıkları Zararların Giderilmesi İçin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

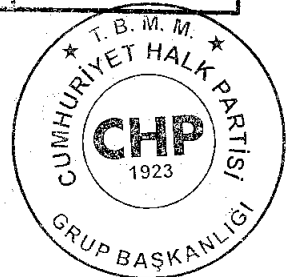
Kemal KILIÇDAROĞLU
İzmir Milletvekili
CHP Genel Başkanı

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

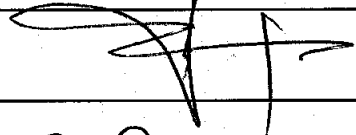
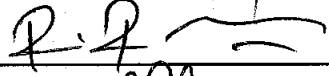
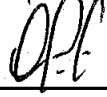
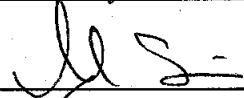
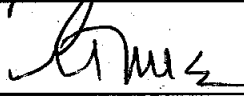
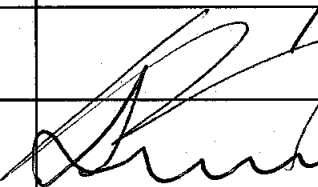
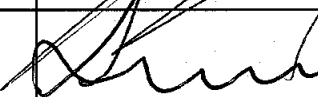
Engin ÖZKOÇ
Sakarya Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

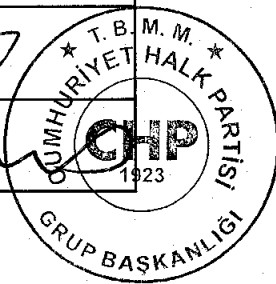
T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Sağlık, Hukuk, Gıda ve Tarım
Esas Komisyon	- Sanayi, Ticaret, Enerji, Teknoloji, Köy, Kırsal ve Turizm
	Plan ve Bütçe
Tarih :	10 Kasım 2020
	Esas No: 2/3184

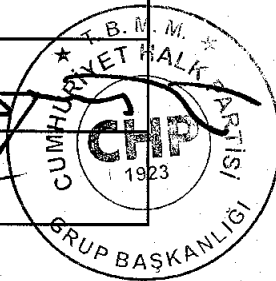
TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
06 Kasım 2020
Numara:

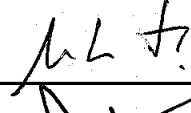
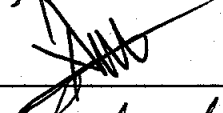
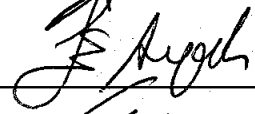
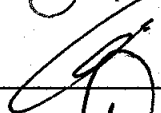
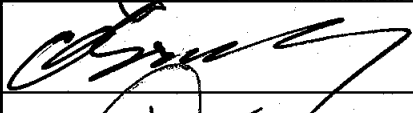
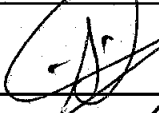
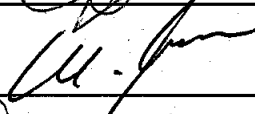
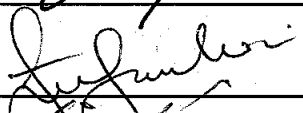
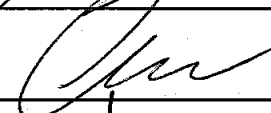
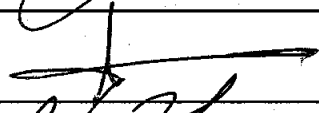
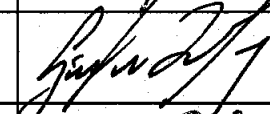
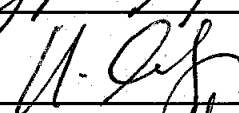
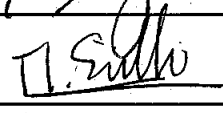
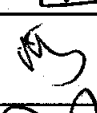
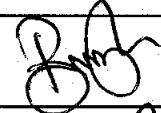
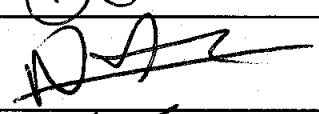
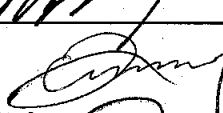
TBMM GENEL EVRAK
06 Kasım 2020
No: 734814
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

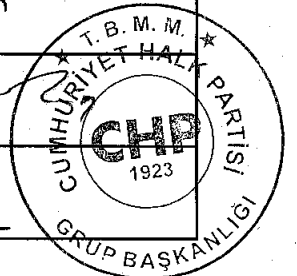
ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Ayhan	BARUT	Adana	
Burhanettin	BULUT	Adana	
Orhan	SÜMER	Adana	
Müzeyyen	ŞEVKİN	Adana	
Abdurrahman	TUTDERE	Adıyaman	
Burcu	KÖKSAL	Afyonkarahisar	
Mustafa	TUNCER	Amasya	
Tekin	BİNGÖL	Ankara	
Murat	EMİR	Ankara	
Levent	GÖK	Ankara	

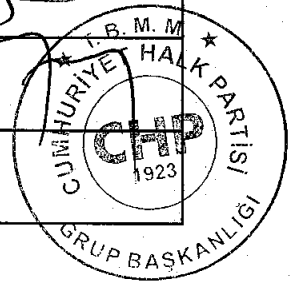
ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Ali Haydar	HAKVERDİ	Ankara	<i>Ali Haydar</i>
Yıldırım	KAYA	Ankara	<i>Yıldırım</i>
Ahmet Haluk	KOÇ	Ankara	<i>Ahmet Haluk</i>
Bülent	KUŞOĞLU	Ankara	<i>Bülent</i>
Gamze	TAŞCIER	Ankara	<i>Gamze</i>
Servet	ÜNSAL	Ankara	<i>Servet</i>
Nihat	YEŞİL	Ankara	<i>Nihat</i>
Cavit	ARI	Antalya	<i>Cavit</i>
Deniz	BAYKAL	Antalya	
Çetin Osman	BUDAK	Antalya	<i>Çetin Osman</i>
Aydın	ÖZER	Antalya	<i>Aydın</i>
Rafet	ZEYBEK	Antalya	<i>Rafet</i>
Uğur	BAYRAKTUTAN	Artvin	<i>Uğur</i>
Süleyman	BÜLBÜL	Aydın	<i>Süleyman</i>
Bülent	TEZCAN	Aydın	<i>Bülent</i>
Hüseyin	YILDIZ	Aydın	<i>Hüseyin</i>
Ahmet	AKIN	Balıkesir	<i>Ahmet</i>
Ensar	AYTEKİN	Balıkesir	<i>Ensar</i>
Fikret	ŞAHİN	Balıkesir	<i>Fikret</i>
Aysu	BANKOĞLU	Bartın	<i>Aysu</i>
Yaşar	TÜZÜN	Bilecik	<i>Yaşar</i>

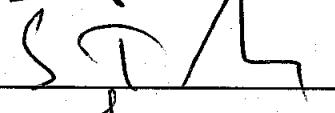
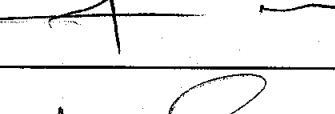
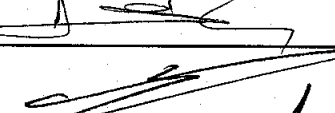
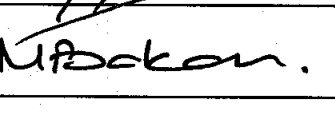
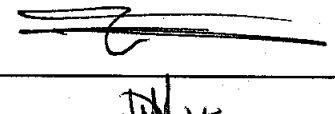
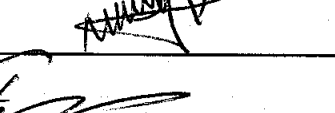
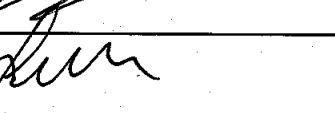
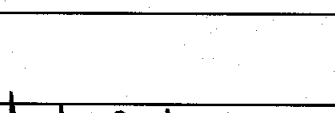
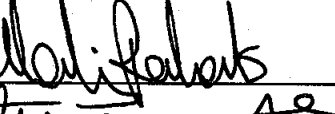
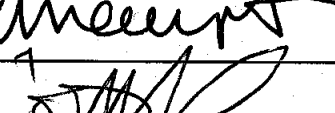
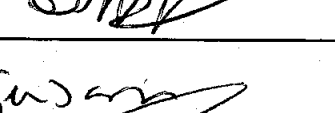
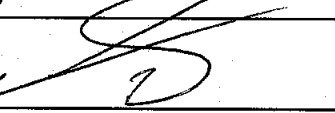
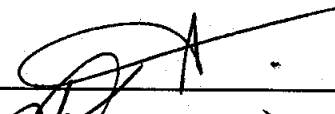
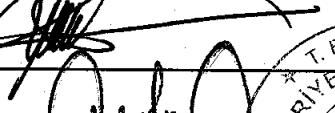
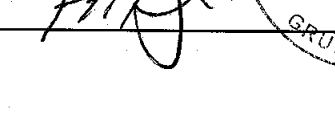
ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Mehmet	GÖKER	Burdur	
Nurhayat	ALTACA KAYIŞOĞLU	Bursa	
Erkan	AYDIN	Bursa	
Lale	KARABIYIK	Bursa	
Yüksel	ÖZKAN	Bursa	
Orhan	SARIBAL	Bursa	
Özgür	CEYLAN	Çanakkale	
Muharrem	ERKEK	Çanakkale	
Tufan	KÖSE	Çorum	
Gülizar	BİÇER KARACA	Denizli	
Haşim Teoman	SANCAR	Denizli	
Okan	GAYTANCIOĞLU	Edirne	
Gürsel	EROL	Elazığ	
Utku	ÇAKIRÖZER	Eskişehir	
Jale Nur	SÜLLÜ	Eskişehir	
İrfan	KAPLAN	Gaziantep	
Bayram	YILMAZKAYA	Gaziantep	
Necati	TİĞLİ	Giresun	
Mehmet	GÜZELMANSUR	Hatay	
Suzan	ŞAHİN	Hatay	
İsmet	TOKDEMİR	Hatay	

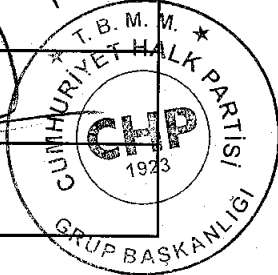

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Serkan	TOPAL	Hatay	
Fethi	AÇIKEL	İstanbul	Fethi AÇIKEL
Onursal	ADIGÜZEL	İstanbul	Onursal
Gamze	AKKUŞ ILGEZDİ	İstanbul	Gamze
Engin	ALTAY	İstanbul	
Turan	AYDOĞAN	İstanbul	
Mehmet	BEKAROĞLU	İstanbul	Mehmet
Ahmet Ünal	ÇEVİKÖZ	İstanbul	Ahmet Ünal
Emine Gülizar	EMECAN	İstanbul	
Yunus	EMRE	İstanbul	Yunus
Zeynel	EMRE	İstanbul	
Aykut	ERDOĞDU	İstanbul	Aykut
Mehmet Akif	HAMZAÇEBİ	İstanbul	Mehmet Akif
İbrahim Özden	KABOĞLU	İstanbul	
Saliha Sera	KADIGİL SÜTLÜ	İstanbul	Saliha Sera
Özgür	KARABAT	İstanbul	
İlhan	KESİCİ	İstanbul	İlhan
Yüksel Mansur	KILINÇ	İstanbul	Yüksel Mansur
Sibel	ÖZDEMİR	İstanbul	Sibel
Oğuz Kaan	SALICI	İstanbul	Oğuz Kaan
Ali	ŞEKER	İstanbul	Ali

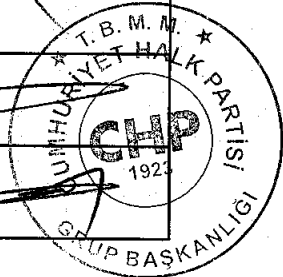

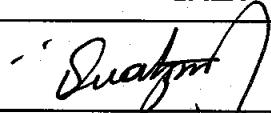
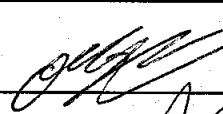
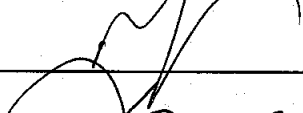
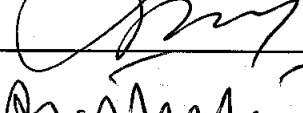
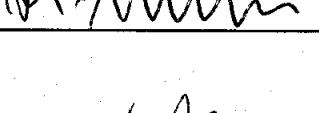
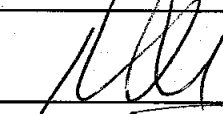
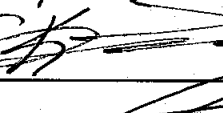
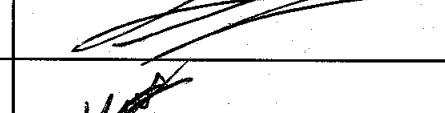
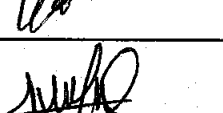
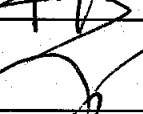
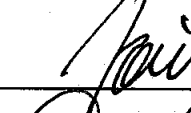
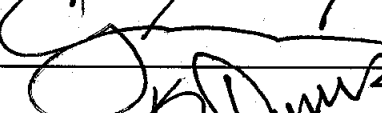
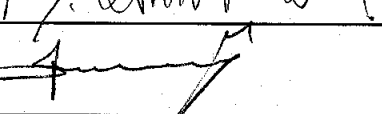
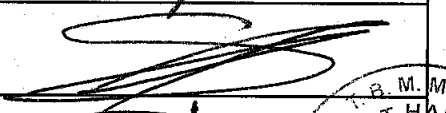
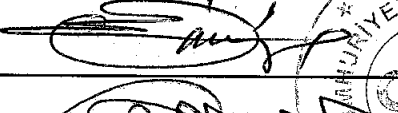

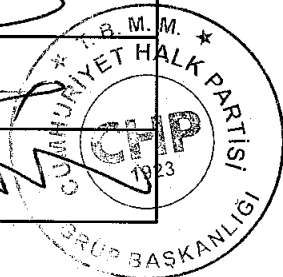
ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Mahmut	TANAL	İstanbul	
Mustafa Sezgin	TANRIKULU	İstanbul	
Gürsel	TEKİN	İstanbul	
Erdoğan	TOPRAK	İstanbul	
Gökân	ZEYBEK	İstanbul	
Ednan	ARSLAN	İzmir	
Murat	BAKAN	İzmir	
Tacettin	BAYIR	İzmir	
Kani	BEKO	İzmir	
Mehmet Ali	ÇELEBİ	İzmir	
Sevda	ERDAN KILIÇ	İzmir	
Kemal	KILIÇDAROĞLU	İzmir	
Ahmet Tuncay	ÖZKAN	İzmir	
Mahir	POLAT	İzmir	
Özcan	PURÇU	İzmir	
Selin	SAYEK BÖKE	İzmir	
Atila	SERTEL	İzmir	
Bedri	SERTER	İzmir	
Kamil Okyay	SINDIR	İzmir	
Ali	ÖZTUNÇ	Kahramanmaraş	
Hüseyin Avni	AKSOY	Karabük	

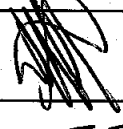
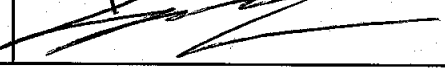

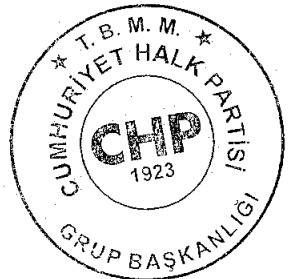
ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Ismail Atakan	ÜNVER	Karaman	<i>J. Ünver</i>
Hasan	BALTACI	Kastamonu	<i>H. Baltacı</i>
Çetin	ARIK	Kayseri	<i>Ç. Arik</i>
Ahmet	ÖNAL	Kırıkkale	<i>A. Önal</i>
Vecdi	GÜNDOĞDU	Kırklareli	<i>Vecdi</i>
Türabi	KAYAN	Kırklareli	<i>T. Kayan</i>
Metin	İLHAN	Kırşehir	<i>Metin</i>
Haydar	AKAR	Kocaeli	<i>Haydar</i>
Tahsin	TARHAN	Kocaeli	<i>Tahsin</i>
Abdüllatif	ŞENER	Konya	<i>Abdüllatif</i>
Ali Fazıl	KASAP	Kütahya	<i>Ali Fazıl</i>
Veli	AĞBABA	Malatya	<i>Veli</i>
Ahmet Vehbi	BAKIRLIOĞLU	Manisa	<i>A. Vehbi</i>
Bekir	BAŞEVİRGEN	Manisa	<i>Bekir</i>
Özgür	ÖZEL	Manisa	
Alpay	ANTMEN	Mersin	<i>Alpay</i>
Ali Mahir	BAŞARIR	Mersin	<i>Ali Mahir</i>
Cengiz	GÖKÇEL	Mersin	<i>Cengiz</i>
Mürsel	ALBAN	Muğla	<i>Mürsel</i>
Burak	ERBAY	Muğla	<i>Burak</i>
Süleyman	GIRGIN	Muğla	<i>Süleyman</i>

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Suat	ÖZCAN	Muğla	
Faruk	SARIASLAN	Nevşehir	
Ömer Fethi	GÜRER	Niğde	
Mustafa	ADIGÜZEL	Ordu	
Seyit	TORUN	Ordu	
Baha	ÜNLÜ	Osmaniye	
Engin	ÖZKOÇ	Sakarya	
Neslihan	HANCIOĞLU	Samsun	
Kemal	ZEYBEK	Samsun	
Barış	KARADENİZ	Sinop	
Ulaş	KARASU	Sivas	
Aziz	AYDINLIK	Şanlıurfa	
İlhami Özcan	AYGUN	Tekirdağ	
Faik	ÖZTRAK	Tekirdağ	
Candan	YÜCEER	Tekirdağ	
Kadim	DURMAZ	Tokat	
Ahmet	KAYA	Trabzon	
Polat	ŞAROĞLU	Tunceli	
Özkan	YALIM	Uşak	
Özcan	ÖZEL	Yalova	
Ali	KEVEN	Yozgat	

ADI	SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Ünal	DEMİRTAŞ	Zonguldak	
Deniz	YAVUZYILMAZ	Zonguldak	

GENEL GEREKÇE

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11/3/2020 tarihinde küresel salgın ilan edilen yeni Koronavirüs'e (COVID-19) karşı ülkemizde de çeşitli önlemler alınmıştır. Alınan önlemler kapsamında 700 bine yakın küçük işyeri virüsün yayılımını yavaşlatmak için kapatılırken, işyeri kapatılmayan esnafımızın da iş hacmi büyük ölçüde daralmıştır. Bu noktada sosyal devletin devreye girip işyerleri kapatılan ya da kapatılmadığı halde alınan önlemlerden olumsuz etkilenen esnafımıza, hayatını ve işini sürdürebilmesini sağlayacak destekler vermesi gerekiyordu. Ancak iktidar bu tür sosyal desteklerden öte başta esnafımız olmak üzere alınan kararlardan olumsuz etkilenen tüm kesimleri bankalardan borçlanmaya teşvik etmiş, üç aylık bir dönemin vergi ve sigorta primlerinin ödemesini yılın son çeyreğine ötelemiştir. Ayrıca bu dönemde sosyal desteklerden yoksun kalan esnafımızın hem girdi maliyetini, hem de yaşam maliyetini artıracak şekilde, örneğin; elektrik, doğalgaz ve kullandığı benzeri temel mal ve hizmetlerin fiyatlarına da insafsızca zamlar yapılmıştır.

Ülkenin, Haziran 2020 itibariyle yeniden normal ekonomik düzenine döneceği açıklanmış, ancak hastalığın özellikle de son aylarda yeniden hızlı bir artış eğilimine girmesi bu girişimin fiilen başarısızlığa uğramasına yol açmıştır. İşyerleri açık olmasına rağmen esnafımızın iş hacmi salgın öncesindeki düzeye gelememiştir.

Resmi açıklamalara göre, mücbir sebep ilan edilerek salgından etkilenen işyerlerinin bu yılın son çeyreğinde ödenmek üzere ertelenen SGK prim borcu 40 milyar TL, vergi borcu 29,4 milyar TL düzeyindedir. Bu tutarların bu yılın son çeyreğinde (Ekim-Kasım ve Aralık aylarında) ödenmesi gerekmektedir. Oysa esnaf ve sanatkârlarımız normal koşullara henüz dönememekte ve birçoğu günlerce "siftah yapamadan" evine varmaktadır. Bu koşullardaki esnafımız bu yılın son çeyreğinde hem normal vergi ve sigorta primlerini, hem de ertelenen vergi ve sigorta primi borçlarını ödemek zorundadır.

İktidar, Mart ve Haziran aylarında aldığı iki ayrı kararla esnafımızın kredi borçlarının ertelenmesine olanak sağlamıştır. Yine resmi açıklamalara göre; ertelenen kredi miktarı 122,3 milyar TL düzeyindedir. Ertelenen bu kredilerin geri ödemeleri önümüzdeki dönemde başlamak zorundadır.

Salgının esnaf ve sanatkârlarımız üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak amacıyla hazırlanan yasa teklifimizle, salgının ekonomiyi giderek olumsuz etkilediği, esnaf ve sanatkârlarımızın ödeme gücünün oldukça azaldığı bu dönemde, ödemeleri yılın son çeyreğine ertelenen sigorta primi ve vergi borçlarının faizsiz olarak beş yılda ve yılda bir defa taksit ödenecek şekilde yeniden yapılandırılması önerilmektedir. Aynı şekilde esnaf ve sanatkârlara kullandırılan ve ödemeleri altı ay ertelenen kredilerin, yeniden faizsiz olarak ve bir yıl daha ertelenmesi önerilmektedir.

Önceki aylarda ödeme güçlüğü çekmiş olan esnaf ve sanatkârlarımızın zamanında ödeyemedikleri kredi ve kredi kartı borcu, karşılıksız çek, protesto edilen senetler nedeniyle çoğunun kredi sicili bozulmuştur. Bu nedenle birçok vatandaşımız

yeni krediye erişememektedir. Teklifimizle yeni bir sicil affı getirilerek bu vatandaşlarımızın krediye erişimlerinin önündeki engeller kaldırılmaktadır.

Teklifimizle, esnaf ve sanatkârlarımızın önemli bir gider kalemi olan kira ödemelerinden gelir vergisi stopajı yapma yükümlülükleri kaldırılarak, işyeri kira gelirlerinin de konut kiralarda olduğu gibi kiralayan tarafından beyan edilerek ödenmesi esası önerilmektedir.

Alışveriş merkezleri (AVM), çalışma saatlerinin uzunluğu ve fiziki avantajları nedeniyle birçok ilimizde esnaf ve sanatkârımızın üretim, satış olanaklarını büyük ölçüde elinden almış, ticari yaşamda gün geçtikçe derinleşen dengesizlikler doğurmuştur. Küçük esnafımızın üzerindeki olumsuz etkisini biraz olsun azaltabilmek için AVM'lerin yöresel koşullar da dikkate alınarak haftada bir gün tatil edilmesini teklif ediyoruz.

Esnafımızın bir kısmı kamuya ait taşınmazlarda kiracı konumunda bulunmaktadır. Salgına karşı alınan önlemlerden olumsuz etkilenen bu esnafımızdan bir yıl süreyle kira alınmaması öngörülmektedir. Ayrıca salgına karşı alınan önlemler kapsamında işyerleri kapatılan esnafımıza kapalı kaldıkları süreyle sınırlı olmak üzere bütçeden kira yardımı yapılması esası getirilmektedir.

Okulların normal bir eğitim düzeyine geçememiş olması, kantinci esnafımızı olumsuz etkilemiştir. Devlete bağlı okul kantinleri Mart 2020'den bu yana faaliyette bulunamamaktadır. Okul kantinlerinin işletmecilerinden on iki ay süreyle kira alınmaması önerilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Esnafımızın gider kalemlerinden stopaj vergisinin kaldırılması yönünde uzun süredir kamuoyunda yükselen talepler, Koronavirüs sürecinde daha fazla önem kazanmıştır. Yüksek girdi maliyetleri ve erteleme dışında çözüm getirilmeyen vergi kalemleri, düşen satışlar, ağır kredi borç yükü ve TL'deki değer kaybı altında ezilen işletmelerimiz, işyerlerinin uzun süre kapalı kalması nedeniyle daha fazla zorlanmaktadır. Madde ile Gelir Vergisi Kanunu uyarınca kira ödemelerinden yapılan stopajın sınırlı bir alanda bırakılması ve genel bir kural olarak kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 2- Yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınından korunmak amacıyla alınan idari kararların doğrudan ya da dolaylı bir sonucu olarak gerçek ve tüzel kişiler ticari ve bireysel borçlarını ödemekte güçlük çekmekte, bu durum yeni krediye erişimlerini engellemektedir. Önerilen düzenlemeyle, söz konusu gerçek ve tüzel kişilerin krediye erişimlerinin önündeki bu engelin kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Alışveriş merkezleri (AVM'ler), çalışma saatlerinin uzunluğu ve fiziki avantajları nedeniyle birçok ilimizde esnaf ve sanatkârimızın üretim, satış olanaklarını büyük ölçüde elinden almış, ticari yaşamda gün geçtikçe derinleşen dengesizlikler doğurmuştur. Türkiye Ekonomisinin özellikle 2000'li yıllarla beraber artan inşaaata dayalı büyümesinde AVM yeni yaşam, ticaret, eğlence, spor ve tüketim anlayışının simgelerinden olmuş; illerin ana arterlerinde, en işlek alanlarında konumlandırılmış ve AVM'lerin dışında çalışan esnafımızın dükkânlarını kapatacak duruma gelmesinde, rekabet şartlarının tümüyle bozulmasında temel etkenlerden biri haline gelmiştir. Birçok AVM çalışanı, aldıkları ücretle kıyaslandığında, yoğun strese ve uzun mesailere maruz bırakılmaktadır. AVM'lerle ilgili kapsamlı bir düzenlemeye ihtiyaç olmakla beraber, teklifle AVM'lerin öncelikle çalışma günleri düzenlenmektedir. Buna göre; AVM'ler haftanın bir günü hizmet vermeyecektir. Hizmet verilmeyecek gün, o ilin özgün şartları dahilinde, ilgili meslek kuruluşlarının görüşü alınarak Vali tarafından belirlenecektir.

MADDE 4- Madde ile devlete ait taşınmazların kiracılarına kolaylık sağlanmaktadır. Kamu kurumlarının, Koronavirüs (COVID-19) salgın tedbirleri nedeniyle kapalı kalan kiracısı işletmelerden birikmiş ve ödenmesi gelecek dönemde de zor görünen kira bedellerini bir yıl boyunca tahsil etmemesi öngörülmektedir.

Ayrıca, 13/03/2020 tarihinde virüs salgını nedeniyle kapatılan ve halen uzaktan eğitim seçeneğiyle ve düşük sınıf mevcutlarıyla eğitim öğretim faaliyetine devam edilen devlete bağlı okullardaki kantinlerden alınacak kira bedellerinin bir yıl süreyle tahsil edilmemesi hükme bağlanmaktadır. Maddenin ikinci fıkrası, 09/02/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği"nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının "c)" bendinde tanımlanan devlete bağlı okul ve eğitim kurumlarının "kantin"lerini kapsamaktadır.

MADDE 5- COVID-19 salgınına karşı alınan önlemler kapsamında idari işlemler sonucunda faaliyetleri geçici süreyle durdurulan işletmelerin, durdurma işlemleri

tarihinden geçerli olmak üzere, 01/04/2021 tarihine kadar isabet eden kira bedellerinin bir bölümünün Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinden karşılanması öngörülmüştür.

Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra, faaliyetleri aynı kapsamda geçici olarak durdurulacak işletmelerin de durdurma tarihinden itibaren 01/04/2021 tarihine kadarki kira desteğinden yararlandırılması sağlanmaktadır. Salgının ve ekonomik krizin devam etme olasılığı düşünülerek, bu süreyi bitiminden itibaren üç ay daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

Teklifle, bahse konu geçici kapatma kararı alınmış işletmelerin sabit kira giderlerine belirli süreliğine devlet katkısı sağlanması amaçlanmaktadır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, kira desteğinin azami tutarlarını işletmeler ölçeğinde belirlemeye yetkili kılınmaktadır.

Maddeyle; faaliyetleri geçici süreyle durdurulmakla birlikte, "fahiş fiyat artışı" ya da "stokçuluk" yaptığı 16/4/2020 tarihli ve 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (COVID-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun çerçevesinde tespit edilerek cezaya hükmedilen işletmelerin bu desteğin dışında tutulması öngörülmüştür.

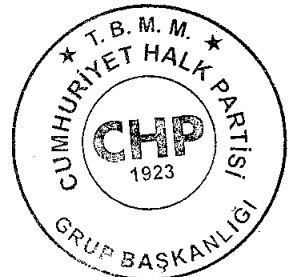
MADDE 6- Madde ile esnaf ve sanatkârların Türkiye Halk Bankası A.Ş'den Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Merkez Birliği'ne bağlı bölge birliklerine ortak olan esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan Türkiye Halk Bankası A.Ş'den kullandıkları kredilerinden doğan borçlarından vadesi 31/12/2020'ye kadar dolacak olan kredilerin bir yıl süreyle faizsiz olarak ertelenmesi öngörülmektedir. Diğer taksitler de bu ertelemeye uygun olarak ötelenecektir. Türkiye Halk Bankası A.Ş'nin bu ertelemeden kaynaklanacak zararlarının ise Merkezi Yönetim bütçesinden karşılanması teklif edilmektedir.

MADDE 7- Salgına karşı alınan önlemler kapsamında çoğunluğunu esnaf ve sanatkârlarımızın oluşturduğu vergi mükelleflerinin mücbir sebep ilan edilerek bu yıl Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ertelenen vergi borçlarının, gelecek beş yıllık sürede ve yılda bir taksit ödenecek şekilde yapılandırılması öngörülmektedir.

Aynı mükelleflerin, mücbir sebep ilan edilerek bu yılın son üç ayına ertelenen SGK prim ödemelerinin de yeniden yapılandırılarak beş yılda ödenebilmesine olanak sağlanmaktadır.

MADDE 8- Yürürlük maddesidir.

MADDE 9- Yürütme maddesidir.

devlete ait okul ve eğitim kurumlarında aile birliğinin gelirlerindeki azalma, Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine konacak ödenekten karşılanır.

(3) Maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kira bedelini kısmen ya da tamamen ödemiş olup bu maddeden yararlanacaklara daha önce ödemiş oldukları tutarlar iade edilmez."

MADDE 5- 7244 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 2- (1) Yeni Koronavirüs (COVID-19) salgını ile mücadele kapsamında yetkili makamlarca alınan tedbirler dolayısıyla faaliyetleri geçici süreyle durdurulan işletmelere, durdurma işlemi tarihinden geçerli olmak üzere, 01/04/2021 tarihine kadar iş yeri kira desteği verilir. Destek; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinden karşılanır, herhangi kesintiye tabi tutulamaz ve haczedilemez.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren işletmelerden, Kanunun 13 ve 14 üncü maddelerinde düzenlenen hususları ihlal edenler, iş yeri kira desteğinden yararlandırılmaz.

(3) Cumhurbaşkanı, uygulamanın süresini üç aya kadar uzatmaya yetkilidir.

(4) İş yeri kira desteğinin azami tutarlarının belirlenmesi dahil olmak üzere maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 6- 7244 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 3- (1) Yeni Koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle işleri zarar gören ve Türkiye genelinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarların, Türkiye Halk Bankası A.Ş tarafından Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Merkez Birliğine bağlı bölge birliklerine ortak olan esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan Türkiye Halk Bankası A.Ş'den kullandıkları kredilerinden doğan borçlarından, vadesi 31/12/2020'ye kadar dolacak olan borçları bir yıl süreyle faizsiz olarak ertelenir, kredi itfa tablosundan kalan tüm taksitler de ertelemeye uygun olarak ötelenir.

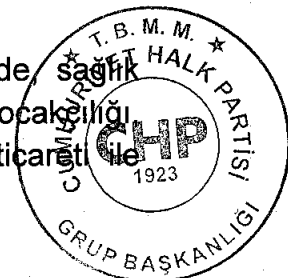
(2) Türkiye Halk Bankası A.Ş'nin ertelemeden doğacak faiz kayıpları, esnaf ve sanatkâr kredilerine uygulanan cari faiz üzerinden hesaplanarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanır.

MADDE 7- 7244 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 4- (1) Yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen;

a) Ticari, zirai ve mesleki kazanç yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunan mükelleflerin,

b) Ana faaliyet alanı itibarıyla; alışveriş merkezleri dahil perakende, sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, demir çelik ve metal sanayii, madencilik ve taş ocaklığı bina inşaat hizmetleri, endüstriyel mutfak imalatı, otomotiv imalatı ve ticareti ile

otomotiv sanayii için parça ve aksesuar imalatı, araç kiralama, depolama faaliyetleri dahil lojistik ve ulaşım, sinema ve tiyatro gibi sanatsal hizmetler, matbaacılık dahil kitap, gazete, dergi ve benzeri basılı ürünlerin yayımcılık faaliyetleri, tur operatörleri ve seyahat acenteleri dahil konaklama faaliyetleri, lokanta, kıraathane dahil yiyecek ve içecek hizmetleri, tekstil ve konfeksiyon imalatı ve ticareti ile halkla ilişkiler dahil etkinlik ve organizasyon hizmetleri sektörlerinde faaliyette bulunan mükelleflerin,

c) Ana faaliyet alanı itibarıyla; alınan tedbirler kapsamında İçişleri Bakanlığınca geçici süreliğine faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen (yüzme havuzu, hamam, kaplıca, spor, oyun ve düğün salonu, berber ve kuaför ve benzeri) işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin,

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 13'üncü maddesine göre mücbir sebep kabul edilerek beyanları uzatılıp Ekim, Kasım ve Aralık 2020 aylarına ertelenen vergi borçları, mükelleflerin bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 30 iş günü içinde başvurusu üzerine, faizsiz olarak ve yılda bir taksit ödenmek üzere beş yıla kadar taksitlendirilir.

(2) Birinci fıkrada sayılan mükelleflerden 31/5/2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıranlar ile köy ve mahalle muhtarları ile isteğe bağlı sigortalılar hariç kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan (b) bendi kapsamında sigortalı olanların mücbir sebep kabul edilerek Ekim, Kasım ve Aralık 2020 aylarına ertelenen sigorta prim borçları, faizsiz olarak ve yılda bir taksit ödenmek üzere beş yıla kadar taksitlendirilir.

MADDE 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

